

Lausunto koskien ylijäämämaiden hyödyntämistä tiloilla 927-446-1-121 (Hurri) ja 927-446-1-109 (Suopelto)**Asia**

██████████ on toimittanut Vihdin kunnan ympäristövalvontaan 19.3.2025 Vihdin kunnan ympäristönsuojelumääräysten 25 §:n mukaisen selvityksen ylijäämämaiden hyödyntämisestä omistamillaan tiloilla 927-446-1-121 (Hurri) ja 927-446-1-109 (Suopelto).

Selvityksen tekijä on 28.4.2025 ilmoittanut tarpeesta lisätä vastaanotettavien maa-ainesten määrää 40 000 m³ aiemman pellonparannuskohteen alueella, josta ympäristövalvonta on antanut lausunnon 25.1.2025, 513/11.01.04/2023. Ympäristövalvonta vastasi 28.4.2025, että asia käsitellään samassa yhteydessä 19.3.2025 vireille tulleen selvityksen kanssa.

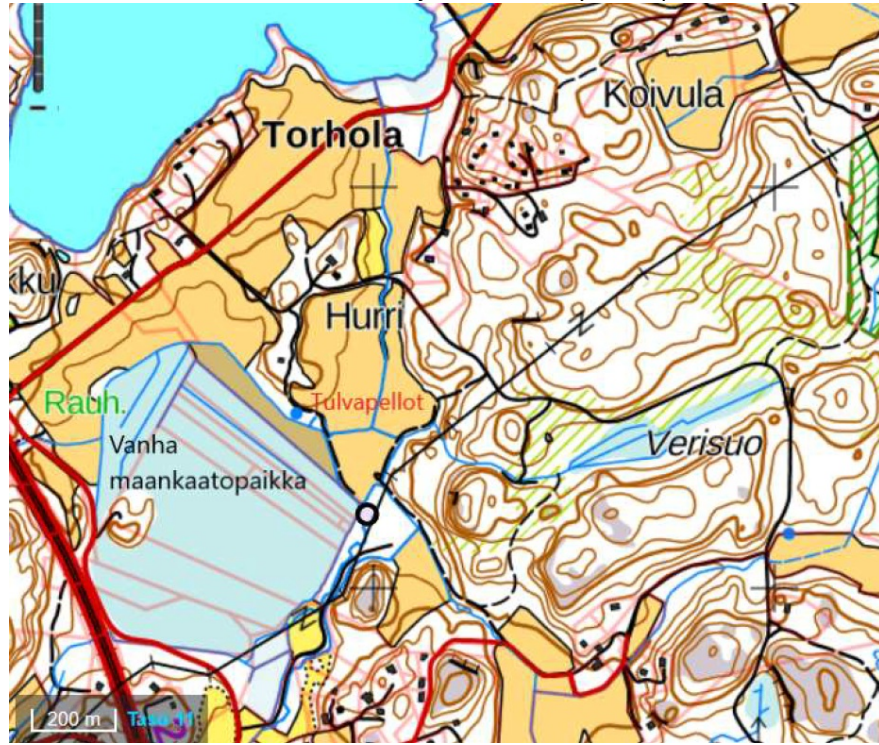
Ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti rakennustoiminnassa syntyvää pilaantumaton ylijäämämaata voidaan hyödyntää maarakentamisessa tai mullan valmistamisessa ilman lupaa tietyin edellytyksin.

Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi täyttyvätkö hyödyntämisen edellytykset kyseisellä paikalla ja antaa lausunnon hyödyntämisen edellytyksistä.

Hankkeeseen ryhtyvän selvitys ylijäämämaiden hyödyntämisestä**1. Tausta – johdanto**

Hurriin tilalle on laadittu pellonparannussuunnitelma nimellä ”hulevesien hallintasuunnitelma” viimeksi 2020, mutta suunnitelmaa ei päästy toteuttamaan kokonaisuudessaan. Valuma-alueen ns. yläjuoksun hulevesien määrän kasvu aiheuttaa ongelmia ns. alajuoksun yksityiskiinteistöjen käyttöarvolle. Alueella on tehty tulvatasoa korkeammalle yhdystietä Verisuolle johtavana sekä peltoa kiertämään työmaatietä, jonka kautta alueella on voitu valmistella pellonparannustoimenpiteitä. Yhdystie on alun perin kunnan alulle panema ja suunnitteluttama tieyhteys, jota yksityinen on toteuttanut.

Kuva. Havainnollistava kuva alueesta, joka on nimetty "tulvapelot".

Kiinteistön viljelyspeltojen alueella vallitsee tulvat aina erityisesti mm. keväisin ja syksyisin ylivaluma-aikoina. Tulvat johtuvat valuma-alueen alkuosasta, josta ne ovat vuosikausia päässeet tulvimaan erityisesti ylivalumakausina (kevät ja syksy) valuma-alueen alaosassa Hurrin yksityispelloilla aiheuttaen yksityisen edun menetystä. Peltoalueita on aina käytetty maatalouden harjoittamisessa viljelypeltoina, mutta niiden käyttö on usein estynyt juuri tulvavesien padottamisen vuoksi peltoalueille.

Yksityinen maanomistaja ei voi vaikuttaa valuma-alueen yläpuolella vesien hallintaan mitenkään. Yksityinen maanomistaja kärsii jatkuvaa edunmenetystä siitä, että peltoalueiden käyttöarvo on olematon valuma-alueen yläosan tulvavesien hallinnan riittämättömyyden vuoksi. Hulevesien määrä valuma-alueen yläosilta on lisääntynyt vuosi vuodelta, kun on jatkuvasti rakennettu lisää pinnoitettuja alueita. Tästä syystä eteläosaltaan peltojen maastokartan keltainen väritys (merkitsee peltoa) on poistunut, koska niillä ei ole voinut tulvavesien pelloilla lainehtimisen vuoksi viljellä lähivuosina ollenkaan. Yläosalla peltoalueet ovat maastokartalla vielä keltaiset, joka merkitsee karttamarkin värinä peltoa. Koko pellonparannuksen suunnittelualaue on siis alun perin peltoaluetta, jonka käyttöarvo on tarkoitus toteuttaa tällä pellonparannussuunnitelmalla.

Valuma-alueen taustasta vielä, että valuma-alue on hyvin laaja, jolta sade- ja sulamisvedet valuvat Hurrin tilan alavien peltoalueiden kautta Enäjärveen. Pellon ja Enäjärven veden pinnan välinen korkoero on melko mitätön, joka aiheuttaa aina ylivalumakautena tilanteen, jolloin vedet padottavat peltoalueella. Kesällä on voinut olla tilanteita, jolloin pelloilla ei seiso vettä, mutta niiden peltoviljely on silloinkin riski järven vedenlaadulle nykyisellä korkotasolla. Käytännössä peltoviljely on mahdottomuus, mikäli peltoalueita ei saada pidettyä kuivana koko kasvukautta ja estettyä lannoitteiden valuminen yllättävien hulevesiongelmien vuoksi. Lainsäädäntö ei kuitenkaan tiettävästi kiellä alavien maiden viljelyä, koska perusoletuksena on, että sellaisia maita ei ole. Yksityismaanomistajalla ei ole muita mahdollisuuksia, kuin toteuttaa omilla alueillaan hulevesien hallintaa käytettävissä olevilla keinoilla. Yksityinen maanomistaja ei omista mitään maita valuma-alueen alusta, eikä muutenkaan pysty vaikuttamaan valuma-alueen alkupään rakentamiseen ja alueiden pinnoittamiseen sekä siihen, että hulevesien määrä alaville peltoalueille on kasvanut ja kasvaa edelleen.

Veden määrä on lisääntynyt yksityispelloille vuosien aikana, johtuen kaavoittamisesta ja rakentamisesta valuma-alueen alkulähteillä, jossa on toteutettu tiiviitä pintoja, joissa vesien imeytyminen syntypaikalla on estetty ja siten johdettu alavirtaan valuma-alueella ja ne ovat päätyneet Hurrin peltoalueille, josta eivät pääse eteenpäin, ennen kuin peltoalue saadaan peruskunnostettua. Peltoalue on nykyisellään niin pehmeä tulvavesien vuoksi, että vanhan maankaatopaikan ja peltoalueiden väliselle pääojalle ei päästä koneilla avaamaan niitä turvallisesti ennen kuin peltoalue on parannettu koneilla kuljettavaksi. Lisäksi tulvimista on todennäköisesti lisääntyvän vesimäärän lisäksi edesauttanut Enäjärven laskuojan pato, joka on ilmeisesti suhteellisen korkealla suhteessa Hurrin peltojen nykyiseen tasoon. Pato on saanut luvan 20.4.1993 Länsi-Suomen vesioikeudelta (ELYn lausunto 2.10.2020, UUDELY/8168/2020)

On monin tavoin todistettu ja lisätodistettavissa, että Hurrin nyt kyseessä olevat alueet ovat olleet ja ovat viljelypeltoa. Niitä ei voida myöskään käyttää mihinkään muuhun talouskäyttöön niin kauan, kun pelloilla seisoo vesi. Alun perin alueelle on tehty peltoa ja niitä on viljelty, kun valumavesien määrä on ollut vähäisempi. Vastaavasti aivan Hurrin peltojen luodepäässä on ollut koivikkoa, jossa puut ovat kuolleet pystyyn tulvaveden vuoksi.

Kuva. 3.3.2025 otettu kuva peltoalueiden yläosasta uuden Verisuontien alkupäästä, jossa lähellä on jätevedenpumppaamo

Yksityiskiinteistön käyttöarvo on nykyisellään negatiivinen ja voi aiheuttaa enemmän päästöjä Enäjärveen, kuin että peltoalueet olisi korotettu ja estetty tulvavesien pääsy peltoalueille, jolloin vedet eivät enää pääsisi irrottamaan kiintoainesta ja orgaanista ainesta (ravinteita) peltoalueen pinnalta. Tulvavesi siis huuhtoo ja vie mukanaan pellolta kiintoainesta ja ravinteita. Niin metsä- kuin peltokiinteistön käyttöarvoa voidaan parantaa vain siten, että tulvavesien pääsy sellaiselle maapohjalle estetään. Alueella tulvan estäminen alueelle onnistuu pienten lähes olemattomien tulvavesien pintojenkorkoerojen vuoksi vain korottamalla kiinteistöjen maanpintaa ja vasta silloin ojat voidaan avata (perata), kun kaikkialla kiinteistöillä voidaan jälleen kulkea koneilla. Kiinteistön käyttöarvon palauttaminen pilaantumattomien ylijäämämaiden käytöllä on ylijäämämaiden selkeää hyödyntämistä, joka ei vaadi ympäristölupaa.

Oikeusperiaatteiden perusteella arvioituna, mikäli maapohjan käyttöarvon parantaminen tai palauttaminen estetään ja tulvavesien pääsyä pelloille ei voida estää muillakaan keinoilla, niin valuma-alueen alkupuoliskon valumavesien aiheuttajien tulisi käytännössä korvata edunmenetys tulvasta kärsivän alueen omistajalle. Aikaisemmat käsittelyt eivät ole edistäneet Hurrin maiden käyttöarvon palauttamista ja samalla hulevesien

hallintaa siten, että voitaisiin vaikuttaa positiivisesti myös Enäjärveen tuleviin valumavesien kuormituksiin niitä vähentävästi. Seuraavassa kuvassa on esitetty ensimmäisen hulevesien hallintasuunnitelman eli pellonparannussuunnitelman perusteltu tarve, kun tulvavesien tasot on mitattu ja sovitettu valtakunnalliseen koordinaatistoon. Tasojen perusteella on selkeästi huomattavissa, että tulvatilanteessa järven veden pinta on vain noin puoli metriä Hurrin tulvavesien vedenpinnan alapuolella. Käytännössä siis järven tulvavedentaso on myös tulvataso peltoalueilla, vaikka peltoalueen vedenpinnan tasoa pudottaisi puoli metriä.

Lisäksi tulva-alueen itäpuolella on ”vanha maankaatopaikka” (yläkuva), joka on suljettu 1960-luvun paikkeilla. Kaatopaikka on sortunut ja valunut aluettaan leveämmälle, jolloin mm. sähkölinjaa on myös aikanaan sortumisen takia siirretty. Kaatopaikan alue on vetistä ja mahdotonta jalan kuljettavaa. Kaatopaikan reunojen kuivatusojat ovat kaatopaikan työntymisen takia umpeutuneet. Umpeutuneet ojat ohjaavat valumavedet Hurrin peltoalueelle yläkuvassa ”tulvapellot”.

Kuva 2/2020 mitattuja tulvaveden tasoja

Helmikuun 2020 tilanteesta on piirretty tulvakartta (yläkuva), joka havainnollistaa tulvimisaikana peltojen olevan kokonaan käyttökelvottomia. Tulvatilanteessa, kun vesi pääsee pelloille, vesi irrottaa pellon pinnasta ravinteita ja kiintoainesta se kuljettaa niitä Enäjärveen. Käytännössä joka tulvakausi madaltaa entisestään peltoaluetta, kun vesi kuljettaa sen pinnasta pois kiintoainesta. Lisäksi peltojen yläpuolella (ylävaluma-alueen puolella) oleva jäteveden pumppaamo jää usein tulvavesien alle. Tulvatilanteessa 2/2020 korkoero peltojen ja Enäjärven välillä on ollut vain noin 0,5 metriä.

Kuva. 3.3.2025 maastokäynti, peltoalueella tulvavesi ollut osin niin kauan, että alue on päässyt vesakoitumaan ainakin ojan vierestä (kuva otettu mäeltä alavien peltoalueiden pohjoispuolelta ja kuvattu etelään alaville peltoalueille päin)

2. Tausta – maastomittauksista

Alueella on suoritettu maastomittauksia 16.1.2020, kuten edellä on kerrottu. Mittausten tulokset on koottu liitteiden kartta-aineistoihin. Karttatiedon mukaan laskujärven Enäjärvi vedenpinnan keskitaso olisi +49,40, mutta 16.1.2020 suoritettuna maastomittauksen mukaan järven pinta tai järveen laskevan viimeisen ojarummun jälkeen veden pinta on ollut +50,48. Havaintojen mukaan järven pinta on ollut pitkään tällä mitatulla tasolla. 16.1.2020 mittauksella Hurrin peltojen tulva-alueen pinta on ollut noin +50,82...+50,99, joka on siten vain puolisen metriä ylempänä kuin Enäjärven veden pinta. Enäjärven laskujärven vedenpinta taas on vain noin 0,3 metriä Enäjärven veden pintaa alempana kartalle merkityn

tiedon mukaan, mutta jota ei ole tässä maastomittauksessa tarkistettu. Enäjärvestä laskujärveen laskevassa ojassa on pato.

Peltojen tulva-alueen alapuolella ennen Enäjärveä on latvavesien suojeluyhdistyksen asentamana fosforinsaostin, jonka pienehkön ylivuotoputken (D400) kautta tulvapinta valuu alajuoksulle. Ylivuotoputken pienen koon vuoksi suuret sadevesimäärät ovat pakkautuneet pitkäksi aikaa Hurrin pelloille ja jätevedenpuhdistamolle ennen kuin pinta pääsee laskemaan. Fosforinsuodattimen aiheuttama padotus on mittaushetkellä ollut enintään noin 50 cm, mutta käytännössä sen padottavuus voi olla pienempikin, mutta toisaalta fosforinsaostimen penkka pystyy pakkaamaan valumavesiä jopa metrinkin verran ja tyhjeneminen on hidasta.

Fosforinsaostimen ohivirtaus

Fosforinsaostimen ohivirtaus on toteutettu 2/2020 hulevesien hallintasuunnitelman laadinnan jälkeen ja se on osaltaan auttanut pellon tilanteeseen, mutta ei ole sitä korjannut kokonaan. Kuten yllä on todettu, niin perusongelmana on, että Enäjärven tulvaveden korkeus on jopa ylempänä tai vähintään samalla tasolla, kuin Hurrin peltoalueiden perusmaantaso. Tarkoittaa sitä, että viljely on lähes mahdotonta. Valumavesien määrä on lisääntynyt ja järven pintaa on nostettu padolla sekä näin on aiheutettu yksityisille peltoalueille edunmenetystä, kun niiden korottamiseen (parantamiseen) on perusteltu syy. Ylijäämämaiden hyödyntäminen alavien peltoalueiden korottamisessa on täysin perusteltua ja kun siihen on saatavilla pilaantumattomia maa-aineksia, jotka asiaan soveltuvat, on maiden käyttäminen Hurrin peltoalueiden parantamiseksi maiden hyödyntämistä, joka ei vaadi ympäristölupaa.

3. Selvitys ylijäämämaiden hyödyntämisestä

Edellä luvuissa esitettyjä ongelmia on käyty läpi mm. neuvottelussa Vihdin kunnantalolla 4.2.2025. Kunnan sivuilla on ohje selvityksen laatimiseksi ylijäämämaiden hyödyntämiseksi. Neuvottelussa on sovittu, että pellon parannuksesta laaditaan toteutussuunnitelma, jossa otetaan ns. vapaaehtoisina toimenpiteinä huomioon myös hulevesien viivyttämis- tms. rakenteita ja joita kommentoidaan tarvittaessa 3.3.2025 maastokäynnillä. 3.3.2025 maastokäynnillä ei saatu vielä aluetta koskevia kommentteja, jolloin voitiin todeta, että suunniteltu pellonparannus (korotus viljelyn mahdollistamiseksi) ja luonnontilainen viivytyksallat ovat hyviä toimenpiteitä hulevesien hallintaan ennen niiden johtumista Enäjärveen. Käytännössä viivyttämistaitojen jne. järjestäminen ovat vapaaehtoisia, koska yksityisellä maanomistajalla ei ole velvollisuutta käsitellä omilla maillaan valuma-alueen ylätasolta tulevia hulevesiä.

Pellon parannusta on suoritettu jo lounaispäässä ja aloitettu jo Hurrin tilan luoteislohkolla. Lohkojen parantamiset on käsitelty mm. ilmoituksena ylijäämämaiden hyödyntämisestä. Siten on myös loogista käsitellä lopun alavan peltoalueen parantaminen ilmoitusmenettelyllä.

Yllä ja 4.2. neuvottelussa sekä aikaisemmissa muissa asiakirjoissa on esitetty suunnitelmallisuuden perusteet. Peltoalue on alavaa ja nykyiselläänkin viljelykäytössä, mutta se aiheuttaa yllättävien tulvatilanteiden syntyessä ravinnepestöjä ja eroosiota järveen, joka on tarpeen estää jatkossa pellon parannustoimenpiteellä. Pää tarkoituksena on kuitenkin yksityisen maan käyttöarvon palauttaminen, johon ei ole lainsäädännöllistä velvoitetta odottaa muiden alueiden hulevesien hallinta-asioita.

3.1 Suunnitelmallinen hyödyntäminen

Hyödyntämisalueesta on laadittu asemapiirros, jossa on huomioitu myös mm. viitasammakoiden elinalueet sekä luontaiset viivytykset- ja kosteikkoalueet. Kunnan ohjeistuksen mukaiset tiedot on esitetty seuraavassa:

- Hyödynnettävä maa-aines on pilaantumaton, se alittaa VNA 214/2007 kynnsarvon.
- Jatkokäyttö on varmaa. Kuten yllä on todettu, ainesta tarvitaan, jotta hulevesien hallinta ja pellon viljelykäyttö saadaan kuntoon. Aines hyödynnetään suoraan tai melko suoraan ilman välivarastointia. Mikäli välivarastointia on, niin se on alle vuoden kestävä. Toiminnan kesto voidaan tarvittaessa vaihteistaa, jolloin kutakin lohkoa (A – D) rakennetaan arviolta vuodesta kolmeen vuoteen, mutta kuitenkin alle kolme vuotta (per lohko). Rakentamisaika on verrannollinen aineksen saatavuuteen. Lohkokohtainen hyödynnettävä ylijäämämaan määrä määräytyy tarkemmin lopulta ko. lohkon ominaisuuksista, kuten nykyisen maan kantamattomuudesta ja poistotarpeesta. Käytettävää ainesta käytetään siten, että peltoalue saadaan lopullisesti toteutettua noin tasoon 52,5 mmp. Nykyiset tasot on pyritty määrittämään (vaikka pelloilla on ollut vettä) ja nykyisiksi tasoiksi on saatu esim. +50,6...+51,0 mmp. Täyttöä tulee siten noin ko. kohtaan arviolta karkeasti 1,5...1,9 metriä. Vesi on pehmentänyt pintaa ja on mahdollista, että joudutaan tekemään myös massanvaihtoja.
- Kuten edellä on todettu, niin ylijäämämaiden käyttö pellonparannuksessa on välttämätöntä, jotta maan käyttöarvo saadaan kuntoon ja samalla hulevesien ravinnehuuhtoumat saadaan hallintaan. Peltoviljelyssä pellot ovat olleet aikaisemminkin ja käyttäjä voi tarvittaessa todistaa sen muutoin, kuin maastokartan peltokuvan (keltainen) perusteella.

- Maa-ainekset käytetään pellonparannusrakentamisessa sellaisenaan tai sitä voidaan esikäsitellä, kuten seuloa, murskata, lajitella tai sekoittaa tarvittaessa.
- Etäisyydet:
 - a. Vesistöihin, Enäjärveen 500 metriä
 - b. Lähimmät naapurikiinteistöt ja mahdolliset talousvesikaivot 200 m
 - c. Hyödynnettävien massojen lähtöpaikoista pidetään kirjaa, toiminnassa tarkistetaan jokainen erä, että se on pilaantumaton rakentamiseen soveltuvaa ainesta – kunnalla on jo tiedossa lähtöpaikkoja, kuten datakeskuksen rakentaminen.
 - d. Hyödyntäminen perustuu tähän suunnitelmaan (ja liitteen piirroksiin). Toteutus on sovitettu muutoinkin täydellisesti sopien alueen ympäristöön (kuten korkotasot).
 - e. Toteutusaikataulu kokonaisuudessaan karkeana arviolta 3...7 vuotta, ainesten saatavuuden mukaan.

4. Liitteet

Pellonparannuksen toteutussuunnitelma ja lopputilannekartta sekä leikkaukset

Panoraamakuva peltoalueesta (otettu pohjoiselta Hurrin pellon korkeammalta kohdalta ja kuvattu etelään tulvapelloille päin)

Lisäys maa-ainesten määrään

Selvityksen tekijä on 28.4.2025 ilmoittanut tarpeesta lisätä vastaanotettavien maa-ainesten määrää 40 000 m³ aiemman pellonparannuskohteen alueella, josta ympäristövalvonta on antanut lausunnon 25.1.2025, 513/11.01.04/2023. Ympäristövalvonta vastasi 28.4.2025, että asia käsitellään samassa yhteydessä 19.3.2025 vireille tulleen selvityksen kanssa.

Asian käsittely

Täydennyspyynnöt ja täydennykset

Ympäristövalvonta on pyytänyt täydentämään selvitystä 2.4.2025 seuraavilla tiedoilla:

- 1) Mikä on hyödynnettävien maa-ainesten määrä peltolohkoittain?
- 2) Mistä hyödynnettäväksi aiotut maa-ainekset ovat peräisin?
- 3) Onko hyödynnettävistä maa-aineksista saatavilla haitta-ainetutkimusten tuloksia? Jos on, niin ne tulee liittää selvityksen liitteeksi.

- 4) Millä alueilla massanvaihtoja on tarpeen mahdollisesti tehdä? Miksi massanvaihtoa on tarpeen tehdä? Kuinka paljon poistettavia maa-aineksia arviolta syntyy ja mihin nämä maat tulisi sijoittamaan?
- 5) Mistä kasvukerros pelloille hankitaan? Tuleeko kasvukerrokseksi käytettävät maat samoista kohteista, kuin muut hyödynnettävät ylijäämämaat vai voidaanko pois kaivettavia massoja hyödyntää kasvukerroksena?
- 6) Onko hyödyntämiseen esitetyiltä peltolohkoilta tutkittu niiden kantavuutta pohjatutkimuksin? Jos on, niin tutkimustulokset tulee liittää selvitykseen.
- 7) Miten työmaanaikainen hulevesien hallinta järjestetään?
- 8) Selvityksestä puuttuu toimenpiteeseen ryhtyvän tiedot. Kenelle selvityksestä annettava lausunto osoitetaan?

Hankkeeseen ryhtyvä on täydentänyt selvitystä 2.4.2025 pohjatutkimustuloksilla ja seuraavilla tiedoilla:

- 1) Massat noin: A) 15 000 m³, B) 27 000 m³, C) 14 000 m³, D) 4000 m³
- 2) Microsoft Espoo ja Vihti, Fineri
Espoo Microsoftin haitta-ainetutkimukset on jo toimitettu ja Vihdin vastaavat on jo tehty.
- 3) Viitataan vastaukseen 2
- 4) Pintamaata poistetaan vähäisesti ja hyödynnetään lopussa kasvukerroksena.
- 5) Pintamaat jotka jo alueella ovat ja sen lisäksi Espoon ja Vihdin Microsoftilta tulevat pintamaat soveltuvat.
- 6) Liite.
- 7) Hulevesien hallinta avo-ojiin toimitetun piirustuksen mukaisesti.
- 8) Toimenpiteeseen ryhtyvä maanomistaja [REDACTED].

Ympäristövalvonta on 3.4.2025 pyytänyt vielä täydentämään selvitystä seuraavilla tiedoilla:

- 1) Edellisen täydennyksen liitteissä oli esitetty kolmen kairauspisteen (1, 5 ja 6) pohjatutkimuksien tulokset. Ympäristövalvonta pyytää lähettämään vielä kairauspisteiden 2, 3 ja 4 pohjatutkimustulokset, jos nämä pisteet sijaitsevat hankealueella.
- 2) Lisäksi pyydetään toimittamaan kartta, johon kaikki kairauspisteet on merkitty ja sanallinen arvio maaperän kantavuudesta.

Hankkeeseen ryhtyvä on täydentänyt selvitystä 6.4.2025 seuraavilla tiedoilla:

Ohessa karttapisteet ja diagrammit.

Vain kolme näytepistettä on analysoitu.

Sanallinen arvio alueen kantavuudesta:

Alueella on hyvin epävakaa pohja ja kantavuus on hyvin heikkoa.

Kun hulevedet valtaavat vanhat turvepellot lähes 7-8 kk vuosittain on selvää, ettei alueen kantavuus ole kaksinen.

Kuva 1. 6.4.2025 täydennyksen liitteenä ollut kartta kairauspisteistä. Kairauspisteet 1, 5 ja 6 on tutkittu.

Lausuntopyynnöt

Selvityksestä on pyydetty lausuntoa Uudenmaan ELY-keskukselta mahdollisen YVA-tarpeen, vesilain mukaisen luvan tarpeen sekä luontovaikutusten arvioimiseksi. Lausuntoa on pyydetty myös Vihdin Vedeltä, koska alueen läheisyydessä sijaitsee Vihdin Veden jätevesipumppaamo. Lisäksi LUVY:ltä on pyydetty arviota vesien kokonaishallinnan näkökulmasta.

Lausunnot

Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry (LUVY) on jättänyt asiasta lausunnon 2.5.2025. Vihdin Vesi ilmoitti 2.5.2025 ettei sillä ole lausuttavaa asiassa. Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualue on jättänyt asiasta lausunnon 12.5.2025.

Länsi-Uudenmaan vesi- ja ympäristö ry (LUVY) totesi lausuntonaan seuraavaa:

Hurrinojan/Torholanojan virtaama on Enäjärveen laskevista ojista suurin ja se on myös yksittäisistä Enäjärven ojista kuormittavin. Enäjärveen laskevista ojista on tehty ravinne- ja virtaamamittauksia 20.11.2019 ja 17.3.2019 (Pellikka ym. 2020; https://luvy.fi/wp-content/uploads/Julkaisu-18_2020_Vihdin-Enajarven-kun-nostussuunnitelma.pdf), jolloin kuormituksia edellisen kerran vertailtiin ja todennettiin.

Hurrin tilalla on Hurrinojaan laajalta valuma-alueelta tulevan vesimäärän kanssa merkittäviä vesienhallintahaasteita, joiden vuoksi mm. pellot, joita nyt on suunnitteilla korottaa, ovat tulva-aikaan veden peitossa. YIP Ympäristöinsinööripalvelut Oy:n laatimassa pellonparannussuunnitelmassa 19.3.2025 esitetään jo osittain korotettujen lounais- ja luoteislohkojen lisäksi loppujen tulvapeltojen korottamissuunnitelma pilaantumattomilla ylijämmämailla. Tarkoitus on parantaa peltojen viljeltävyyttä ja tuottavuutta sekä estää eroosiota ja ravinnepestöjä Enäjärveen.

Hurrinojaan aikanaan tehtyyn, alimitoitetuksi jääneeseen fosforinsaostimeen on tehty ohitusuoma, joka on auttanut peltojen tulvatilannetta jonkin verran. Hurrin tilalla 3.3.2025 tehdyssä maastokatselmuksessa todettiin, että Hurrinoja tulvii yli pahimpina tulva-aikoina. Tulvimista lisää osaltaan fosforinsaostin penkkoineen. Hurrinojan virtaussuunnan todettiin olevan ajoittain Enäjärveltä Hurrin tilan suuntaan Enäjärven ja tulvapeltojen pienen vedenpinnan korkoeron vuoksi. Lisäksi epäiltiin hulevesikuorman kasvua tulevaisuudessa valuma-alueelle kaavoitettujen asuinalueiden vuoksi.

Ymmärrettävästi maanomistaja haluaa saattaa tulvivat peltonsa viljelykuntoon. 19.3.2025 päivätyssä pellonparannussuunnitelmassa esitetään korotettavien peltojen lisäksi veden viivytystä luonnontilaisella kosteikkoalueella peltolohkojen länsipuolella. Maastokartassa alue (n. 2,47 ha) on merkitty turvetuotantoalueeksi (ei nykyisellään aktiivikäytössä). Muita merkittäviä veden viivytysalueita ei suunnitelmassa ole esitetty tehtäväksi Hurrin tilalle. Suunnitelmasta ei käy ilmi, miten paljon kyseinen, nykyiselläänkin vetinen alue pidättää vettä tulva-aikana. Korotettavien tulvapeltojen yhteispinta-ala on moninkertainen kyseiseen kosteikkoalueeseen nähden. Suunnitelmassa ei ole esitetty korotettavien peltojen tulva-aikaista vesitilavuutta eikä luonnontilaisen kosteikkoalueen vesitilavuutta. Pinta-alojen eroista voi päätellä, ettei kyseinen kosteikkoalue yksinään riitä pidättämään tulvavesiä tilanteessa, jossa nykyiset tulvapelot on korotettu ja vesi pakotettu Hurrinojaan.

Pellonparannussuunnitelmassa todetaan, että tulva-aikaan yläpuolisen valuma-alueen hulevesikuorman lisäksi ongelmia aiheuttaa korkea Enäjärven vedenpinnan taso, jonka vuoksi ojan kaato on lähes olematonta. Kun nykyisellään ajoittain tulvivat pellot korotetaan, on odotettavissa, että tulvaongelma siirtyy muualle. Pellonparannussuunnitelmassa ei ole esitetty tietoa Hurrinojan (ja muiden alueen ojien) virtaamavaihteluista, eikä hydraulista mallinnustietoa maastosta sekä ojien purkautumiskyvystä. On siis vaikea arvioida, koituuko ongelmia Hurrinojan ala- vai yläosissa vai sekä että ja missä tarkalleen. Suunnitelman pohjalta voi kuitenkin olettaa, että tulvaongelmia aiheutuu jossain uusilla alueilla, ellei veden viivytyskapasiteettia peltojen korotuksen ohella lisätä esim. riittävän tilavin kosteikoin ja ojia leventämällä tulvatasantein (kaksitasouomat). Puuttuvien tarkempien laskelmien vuoksi jää epäselväksi, miten suunnitelmassa hyödynnettävä luontainen kosteikkoalue riittää pidättämään tulvavesiä. Peltojen korotuksesta olisi tärkeää teettää vaikutusten tarkastelu, joka pitäisi sisällään mm. edellä mainittua hydraulista mittaus- ja mallinnustietoa alueen ojista ja maastosta. Suotavaa olisi teettää koko Hurrinojan valuma-alueen laajuinen vesienhallinnan tarkastelu ja toimenpidesuunnitelma, jotta alaville Hurrin tilan maille koituvaa hulevesikuormaa saataisiin vähennettyä ja vettä viivytettyä valuma-alueen yläosissa. Luultavasti ko. suunnitelma sisältäisi toimenpiteitä myös muilla kuin Hurrin tilan mailla.

Vihdin Vesi totesi vastauksessa lausuntopyyntöön seuraavaa:

Vihdin Vedellä ei ole lausuttavaa asiaan. Maa-aineksia on suunniteltu sijoitettavaksi pumppaamon alapuolisille alueilla, jossa ei ole verkostoa tai vesilaitoksen laitteita. Kun samassa yhteydessä parannetaan ojituksia, niin yläpuolisen pumppaamonkin tilanne paranee mahdollisien tulvavesien näkökulmasta.

Uudenmaan ELY-keskuksen Y-vastuualue totesi lausuntonaan seuraavaa:

YVA-menettelyn tarve

ELY-keskus katsoo, että esitettyä hanketta koskien on tehtävä YVA-lain (252/2017) 13 §:n mukainen päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Aineistossa ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole esitetty riittävästi hankkeessa käytettävien maa-ainesten laatua ja täytön rakennetta, jotta maanläjityksen riittävästä suunnitelmallisuudesta ja hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta esitetyllä suunnitelmalla voitaisiin varmistua. Kiistatonta kuitenkin on, että hankealueen tulviminen estää alueen käytön peltoviljelyyn.

ELY-keskus totesi lausunnossaan 12.1.2024 tuolloin hankealueen viereiselle peltolohkolle suunnitellun hankkeen (40 000 m³ pellonkorotus ylijäämämailla) YVA-menettelyn ja vesilain mukaisen luvan tarpeesta, että pellon parantamishankkeelle tulisi suunnitelmassa esittää tarkemmin, mitä vaatimuksia täyttömaille viljelyteknisistä syistä asetetaan, sekä esittää kaikki pellon rakennekerrokset ja niille asetettavat vaatimukset. Tämä koskee myös nyt käsittelyssä olevaa hanketta.

Hankealuetta koskevassa, ELY-keskuksessa aiemmin käsitellyssä pellonkorotussuunnitelmassa (päättös YVA-menettelyn tarpeesta, aineisto 12.11.2020) pehmeät turvemaat oli tarkoitus kaivaa pois ennen alueen täyttöä ylijäämämailla. Humusta mainittiin poistettavaksi 1 - 5 metrin paksuudelta. Nyt käsittelyssä olevassa hakemuksessa on todettu, että hankealueella on hyvin heikko kantavuus. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on todennäköistä, että turvemaata tulee aiemman suunnitelman mukaisesti poistaa ennen maanlajitystä kantavan, viljelyyn soveltuvan pellon aikaansaamiseksi.

ELY-keskus toteaa, että nyt käsittelyssä olevan hankkeen kohdalla tulee esittää perusteltu kuvaus siitä, millaisia täyttömaita alueella viljelytekni- sen tarpeen suhteen tarvitaan. Lisäksi tulee esittää kaikki pellon rakennekerrokset ja niille asetettavat vaatimukset sekä alueelle suunnitellut salaojarakenteet. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi, että täyttömaiden sijoittaminen on suunniteltua ja niiden määrä ja laatu vastaavat todellista tarvetta. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä perusteltu arvio, onko turvemaan poistaminen maatäytön alta tarpeellista ja jos on, kuinka paljon turvemaata on poistettava, koska tällöin myös riittävän korotuksen saavuttamiseksi tarvittavan täyttömaan määrä kasvaa.

Vihdin kunnan ympäristövalvonnalta 7.4.2025 ja 28.4.2025 saatujen tietojen mukaan nyt käsittelyssä olevan hankealueen lähellä kiinteistöllä 927-446-1-121 on meneillään kaksi ylijäämämaiden hyödyntämishanketta. Toisessa viereistä peltolohkoa korotetaan sijoittamalla lohkolle yhteensä 80 000 m³ ylijäämämaata noin kolmen vuoden aikana (40 000 m³ hakijan vuonna 2023 antaman ilmoituksen perusteella ja 40 000 m³ 28.4.2025 antaman ilmoituksen perusteella). Lisäksi toisessa hankkeessa ylijäämämaita hyödynnetään väli-varastokentän rakentamisessa enimmillään 40 000 m³. Samalle kiinteistölle ja vaikutusalueelle jo sijoitettujen ja sijoitettavien maa-ainesten määrä nousee näiden hankkeiden myötä todennäköisesti useana vuonna tasolle 50 000 tonnia vuodessa, joka vastaa YVA-menettelyä edellyttävää maa-ainesten loppusijoittamisen määrää (YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohta 11 b).

On mahdollista, että hankkeiden vaikutukset ovat laadultaan tai laajuudeltaan rinnastettavissa kyseisen hankeluettelon kohdan hankkeiden vaikutuksiin. Alueen kaikkien maanlajitysten yhteisvaikutukset on huomioitava arvioitaessa hankkeen YVA-menettelyn tarvetta.

Vesilain mukaisen luvan ja ojitustoimituksen tarve

Hurrinojan valuma-alue hankealueella on noin 7,38 km² eli Hurrinoja on vesilain (587/2011) 1 luvun 3 §:n tarkoittama noro. Hurrinoja on perattu 1930-luvulla, eikä noro ole luonnontilainen. Hurrinojassa on ojitussyhteisö Hurrinojan perkaus (toimitusnumero 1401He1, arkistonumero 1080). Ojat saa perata ojitustoimituksessa hyväksytyn suunnitelman mukaan. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella ojitusyhtiön alueella on jo aikaisemmin toteutettu muutoksia, jotka eivät ole ojitustoimituksessa hyväksytyn suunnitelman mukaisia. Vuoden 1996 peruskartassa ojalinjaus noudattaa vielä vuonna 1933 laadittua perkaussuunnitelmaa. Ojan vedenjuoksuun vaikuttavien muutosten tekeminen, kuten ojalinjauksen muuttaminen tai uusien sivuojien tekeminen, edellyttää ojitussyhteisön suostumusta. Merkittävä poikkeaminen alkuperäisestä suunnitelmasta edellyttää lisäksi uutta ojitustoimitusta. Alueen läpi on kulkenut ojitussyhteisön oja, joka on nyt esitetyn suunnitelman mukaan valtaosin siirretty kulkemaan peltojen ulkoreunoja pitkin. Suunnitellut ja osittain jo toteutetut muutokset ojalinjauksissa voivat vaatia ojitustoimituksen.

ELY-keskus katsoo, että pellonkorotuksista ei ennalta arvioiden aiheudu sellaisia vesilain 3 luvun 2 §:ssä tarkoitettuja haitallisia seurauksia, jotka edellyttäisivät vesilain mukaista lupaa, kun työ suoritetaan huolellisesti, suunnitelmallisesti ja alueen maaperä huomioiden. GTK:n maankamarakartan mukaan tulvista kärsivän alueen pinta- ja pohjamaalaji on saraturvetta. Saraturpeen painuminen on olemassa olevan tiedon mukaan suurta.

Vaikutukset lajistoon ja luontoarvoihin

ELY-keskus toteaa, että hankkeella ei todennäköisesti ole vaikutusta viitasammakon elinympäristöihin. Maanlajityksen alle jäävä alavampi alue on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tulva-aikana liian matalaa viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Muihin luontoarvoihin kohdistuviin vaikutuksiin otetaan kantaa hankkeen YVA-menettelyn tarvepäätöksen käsittelyssä.

Hankkeeseen ryhtyvän vastine annettuihin lausuntoihin:

Perustoimenpiteet ulkopuolelta tulevien hulevesihaittojen korjaamiseksi (Vettyneen peltomaan palauttaminen peltomaaksi):

- Vettyneen tason nostaminen soveltuvilla maa-aineksilla siten, että vesi ei pääse enää peltoalueelle tulvimaan. Korotustarve ja aineksen määrä tehtyjen suunnitelmien ja käytännön mukaan rakentamisen edetessä.
- Pellon parannuksessa tarvittaessa siirretään pohjamaata pinnalle kasvualustaksi. Tarve ja määrä määräytyy maa-aineksen kasvualustan ominaisuuksien mukaan rakentamisen edetessä.
- Toteutetaan normaalit salaojitukset kuten pellot yleensä salaojitetaan.
- Ulkopuolisten hulevesien lisääviivytämiseen yksityismaalla ei tarvetta (jo suunniteltu vapaaehtoinen luonnollinen viivytys, toistaiseksi).
- Vesilain mukaisia toimenpiteitä, kuten ojitustoimitusta, ei tarvetta.
- Ei YVA-tarvetta, kuten ELY:n lausuntokin antaa viitteen (hyödyntäminen ja alle 50 000 t/a). YVA-tarve on aikaisemmassa lausunnossa perustunut yli 50 000 t/a käyttömäärään.

Ympäristövalvonnan lausunto

Kokonaisarvioinnin perusteella esitetty hanke (ml. 40 000 m³ lisäys aiemmalle pellonparannusalueelle, lausunto 25.1.2025, 513/11.01.04/2023) vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain (527/2014) 27.1 §:n mukaan, koska maa-aineksen katsotaan olevan jätettä ja jätteen ammattimainen tai laitostainen käsittely vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaan.

Lisäksi hanke edellyttää ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27.2 § kohdan 3 mukaan, koska hankkeesta saattaa aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta mahdollisen tulvimisen siirtyessä muiden maanomistajien maille sekä raskaanliikenteen lisääntymisen myötä.

ELY-keskuksen lausunnon perusteella hanke vaatii lisäksi YVA-arvioinnin laatimisen. Tämä sisältää myös aiemman pellonparannuskohteen alueelle kaavaillun 40 000 m³ lisäläjäytyksen (lausunto 25.1.2025, 513/11.01.04/2023).

Jos hanketta aiotaan edistää, tulee hankkeeseen ryhtyvän hakea ympäristölupaa ja käynnistää YVA-arviointimenettelyn prosessi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Lisäksi uuden ojitustoimituksen tarpeellisuutta tulee tarkastella Hurrinojan osalta. Ojitustoimitusta haetaan alueelliselta ELY-keskukselta.

Perustelut**Maa-ainesten jäteluonne**

Vihdin kunnan ympäristönsuojelumääräysten 25 §:n mukaisesti rakennustoiminnassa syntyvää pilaantumaton ylijäätymämaata voidaan hyödyntää maarakentamisessa tai mullan valmistamisessa ilman lupaa edellyttäen, että hyötykäyttö on suunnitelmallista ja varmaa. Mikäli ylijäätymämaiden hyödyntäminen ei ole suunnitelmista ja varmaa, tulkitaan ylijäätymämaat jätteeksi.

Ympäristönsuojelulain 27.1 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään liitteen 1 taulukossa 1 (*direktiivilaitos*) ja taulukossa 2, on oltava lupa (*ympäristölupa*). Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaan ympäristöluvanvaraiseksi määritellään muu kuin taulukon 2 kohdissa 13 a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista.

Ympäristöministeriön kaivettujen maa-ainesten jäteluonnetta koskevan muistion 3.7.2015 mukaan ylijäätymämaiden jäteluonnetta arvioidaan monivaiheisella arvioinnilla, jossa kaikkien arviointiperusteiden on täyttyttävä, jotta ylijäätymämaa-aines ei ole jätettä. Jäteluonteiden keskeisiä arviointiperusteita ovat: maa-aines on pilaantumaton, sen jatkokäyttö on varmaa ja suunnitelmallista, maa-aines voidaan käyttää sellaisenaan ilman muuntamistoimia ja maa-aines ei sisällä muita jätejakeita. Jäteluonteiden arvioinnin kannalta oleellista on myös, että maa-ainesta käytetään vain määrä, joka on hankkeen toteuttamisen kannalta tosiasiallisesti tarpeen, ja maa-aines on käyttötarkoitukseensa teknisesti soveltuvaa. Maa-ainesten määrä ja laatu pitää pystyä perustelemaan.

Hankkeesta annetun selvityksen perusteella hyödyntämiseen tarvittava maa-ainesten määrä jää epäselväksi. Maa-ainesmuistion mukaan suunnitelmalliseen käyttöön liittyy myös arvio tarvittavien maa-ainesten määrästä. Määrään vaikuttaa mm. mahdollisen massanvaihdon tarve ja laajuus. Selvityksestä ei myöskään käy ilmi pellon rakennekerrokset ja niille asetettavat vaatimukset eikä se millaisia teknisiä vaatimuksia täyttömaille viljelyteknisistä syistä asetetaan. Selvityksessä esitettyjä pohjatutkimuksia on lisäksi tehty vain hyödyntämisalueen reunamilta eikä varsinaiselta tulvalta alueelta, joten täyttöalueen kantavuudesta ja maaperän laadusta ei ole varmaa tietoa.

ELY-keskus on YVA-menettelyn tarvetta arvioidessaan todennut, että *aineistossa ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole esitetty riittävästi hankkeessa käytettävien maa-ainesten laatua ja täytön rakennetta, jotta*

maanlajityksen riittävästä suunnitelmallisuudesta ja hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta esitetyllä suunnitelmalla voitaisiin varmistua. ELY:n lausunnon mukaan pellon parantamishankkeelle tulisi suunnitelmissa esittää tarkemmin, mitä vaatimuksia täyttömaille viljelyteknisistä syistä asetetaan, sekä esittää kaikki pellon rakennekerrokset ja niille asetettavat vaatimukset.

ELY-keskus toteaa lisäksi, että nyt käsittelyssä olevan hankkeen kohdalla tulee esittää perusteltu kuvaus siitä, millaisia täyttömaita alueella viljelytekni- sen tarpeen suhteen tarvitaan. Lisäksi tulee esittää kaikki pellon rakennekerrokset ja niille asetettavat vaatimukset sekä alueelle suunnitellut salaojarakenteet. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi, että täyttömaiden sijoittaminen on suunniteltua ja niiden määrä ja laatu vastaavat todellista tarvetta. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä perusteltu arvio, onko turvemaan poistaminen maatäytön alta tarpeellista ja jos on, kuinka paljon turvemaata on poistettava, koska tällöin myös riittävän korotuksen saavuttamiseksi tarvittavan täyttömaan määrä kasvaa.

Koska hankkeesta esitetyssä selvityksessä ylijäämämaiden hyödyntämisestä ei käy riittävällä tasolla ilmi hankkeen suunnitelmallisuus, niin maa-aines tulkitaan jätteeksi ja hanke vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain (527/2014) 27.1 §:n ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) perusteella.

Lisäksi selvityksessä todetaan, että neuvottelussa (4.2.2025) on sovittu, että pellon parannuksesta laaditaan toteutussuunnitelma, jossa otetaan ns. vapaaehtoisina toimenpiteinä huomioon myös hulevesien viivyttämis- tms. rakenteita ja joita kommentoidaan tarvittaessa 3.3.2025 maastokäynnillä. 3.3.2025 maastokäynnillä ei saatu vielä aluetta koskevia kommentteja, jolloin voitiin todeta, että suunniteltu pellonparannus (korotus viljelyn mahdollistamiseksi) ja luonnontilainen viivytyksallat ovat hyviä toimenpiteitä hulevesien hallintaan ennen niiden johtumista Enäjärveen. Hankkeeseen ryhtyvä lähetti luonnoksen selvityksestä ylijäämämaiden hyödyntämiseksi ympäristövalvontaan 3.3.2025 kaksi tuntia ennen samana päivänä pidettyä maastokäyntiä. Ympäristövalvonta korostaa, ettei luonnosta selvityksestä ole hyväksytty 3.3.2025 maastokäynnillä. Virallisesti asia on tullut vireille vasta 19.3.2025, jolloin hankkeeseen ryhtyvä on esittänyt kirjallisen selvityksen ylijäämämaiden hyödyntämisestä. Luonnos ja vireille tullut selvitys myös eroavat toisistaan.

Huomiona vielä, että 4.2.2025 kunnantalolla pidetyssä palaverissa aiheena oli vain vesistöjen suojeleminen, jossa osallistujina oli tämän vuoksi kunnan edustajien lisäksi myös vesistökunnostuksen asiantuntijoita LUVY:stä ja LASY:stä.

Naapuruushaitta

Lisäksi ympäristönsuojelulain (527/2014) 27.2 §:n kohdan 3 mukaan ympäristölupa on oltava toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

LUVY:n asiantuntijalausunnon mukaan *pellonparannussuunnitelmassa ei ole esitetty korotettavien peltöjen tulva-aikaista vesitilavuutta eikä luonnontilaisen kosteikon tilavuutta. Pinta-alojen eroista voi päätellä, ettei kyseinen kosteikkoalue yksinään riitä pidättämään tulvavesiä tilanteessa, jossa nykyiset tulvapelot on korotettu ja vesi pakotettu Hurrinojaan.*

LUVY:n lausunnossa todetaan lisäksi, että *on odotettavissa, että nykyinen tulvaongelma siirtyy muualle, kun tulvapeltoja korotetaan. Esitettyjen suunnitelmien perusteella ei voida arvioida minne tulvimisongelma siirtyisi pellonkorotusten myötä.* Näihin tietoihin perustuen ympäristövalvonnan näkemyksen mukaan on perustellusti syytä olettaa, että hankkeesta saattaa aiheutua tulvimisongelmaa naapureille, jolloin hanke vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 27.2 §:n kohdan 3 mukaan.

Lisäksi maanajon myötä raskasliikenne lisääntyisi hankkeen aikana. Jo aiempien samalla alueella toteutettujen ylijäämämaiden hyödyntämishankkeiden myötä naapureilta on tullut yhteydenottoja ympäristövalvontaan raskaasta liikenteestä aiheutuvien haittojen, kuten pölyämisen, melun ja turvallisuusnäkökohtien vuoksi. Pellonparannussuunnitelmassa esitetään hyödyntämisaikaksi 3 - 7 vuotta. Näin pitkään kestävä hankkeen aiheuttamien haittojen voidaan katsoa

saattavan aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapureille.

YVA-arvioinnin tarve

ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että esitettyä hanketta koskien on tehtävä YVA-lain (252/2017) 13 §:n mukainen päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Aineistossa ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan *ole esitetty riittävästi hankkeessa käytettävien maa-ainesten laatua ja täytön rakennetta, jotta maanlajityksen riittävästä suunnitelmallisuudesta ja hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta esitetyllä suunnitelmalla voitaisiin varmistua*. Tämän vuoksi maa-aines tulkitaan jätteeksi.

Lisäksi ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että *Vihdin kunnan ympäristövalvonnalta 7.4.2025 ja 28.4.2025 saatujen tietojen mukaan nyt käsittelyssä olevan hankealueen lähellä kiinteistöllä 927-446-1-121 on meneillään kaksi ylijäämämaiden hyödyntämishanketta. Toisessa viereistä peltolohkoa korotetaan sijoittamalla lohkolle yhteensä 80 000 m³ ylijäämämaata noin kolmen vuoden aikana (40 000 m³ hakijan vuonna 2023 antaman ilmoituksen perusteella ja 40 000 m³ 28.4.2025 antaman ilmoituksen perusteella). Lisäksi toisessa hankkeessa ylijäämämaita hyödynnetään välivarastokentän rakentamisessa enimmillään 40 000 m³. Samalle kiinteistölle ja vaikutusalueelle jo sijoitettujen ja sijoitettavien maa-ainesten määrä nousee näiden hankkeiden myötä todennäköisesti useana vuonna tasolle 50 000 tonnia vuodessa, joka vastaa YVA-menettelyä edellyttävää maa-ainesten loppusijoittamisen määrää (YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohta 11 b). On mahdollista, että hankkeiden vaikutukset ovat laadultaan tai laajuudeltaan rinnastettavissa kyseisen hankeluettelon kohdan hankkeiden vaikutuksiin. Alueen kaikkien maanlajitysten yhteisvaikutukset on huomioitava arvioitaessa hankkeen YVA-menettelyn tarvetta.*

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 252/2017) 3 §:n mukaan YVA-lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan liitteessä 1.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1

Kuntaympäristöpalvelut

14.05.2025

156/11.01.04/2025

momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-lain 15 §:n mukaan hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hankkeen muu valmistelu huomioon ottaen vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna.

Arvioinnin on kuitenkin oltava käytettävissä 25 §:n mukaista lupa-asiaa ratkaistaessa.

Ympäristövaikutusten arviointi tulee ottaa huomioon lupamenettelyssä. YVA-lain 25 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on ennen päätöksentekoa liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä.

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän.

Uuden ojitustoimituksen tarve

ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että *ojan vedenjuoksuun vaikuttavien muutosten tekeminen, kuten ojalinjauksen muuttaminen tai uusien sivuojen tekeminen, edellyttää ojitussyhteisön suostumusta. Merkittävä poikkeaminen alkuperäisestä suunnitelmasta edellyttää lisäksi uutta ojitustoimitusta. Alueen läpi on kulkenut ojitussyhteisön oja, joka on nyt esitetyn suunnitelman mukaan valtaosin siirretty kulkemaan peltojen ulkoreunoja pitkin. Suunnitellut ja osittain jo toteutetut muutokset ojalinjauksissa voivat vaatia ojitustoimituksen. Vanha ojitustoimitus on 1930-luvulta, joten tehtyjen ja suunnitteilla olevien muutosten vuoksi uusi ojitustoimitus voi olla tarpeen.*

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27.1, 27.2 § kohta 3, liite 1 taulukko 2 kohta 13 f)

Jätelaki (646/2011) 5 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3, 11, 15, 25 §
Vihdin kunnan ympäristönsuojelumääräykset (ympä 24.4.2024 § 26 liite §) 25 §

Ympäristöministeriön muistio 3.7.2015, Kaivetut maa-ainekset - jäteluonne ja käsittely, luku 3.2

Vihdin kunnan toimintasääntö (KH 3.3.2025 § 59 liite 2) 23.3 ja 24.3 §

Lausunto
ylijäämämaiden
hyödyntämisestä

Kuntaympäristöpalvelut

14.05.2025

156/11.01.04/2025

Tiedoksi

Selvityksen laatijat
Uudenmaan ELY-keskus
Vihdin Vesi
LUVY